

9. Pidstavy dlia vidvodu prokurora [Grounds for disqualification of the prosecutor]. *Advokat Morozov*: ofitsiinyi vebсайт. URL: <https://alibi.dp.ua/2039-pidstavi-dlya-vidvodu-prokurora>. [in Ukr.].

10. Rishennia Vyshchoho antykoruptsiinoho sudu Ukrainy, sprava № 991/9725/20, YeDRSRU № 97501434 [Decision of the Higher Anti-Corruption Court of Ukraine, case No. 991/9725/20, EDRSRU No. 97501434]. URL: <https://vkursi.pro/vsudi/decision/95657412>. [in Ukr.].

11. Demianchuk, V. A., Denisova, H. V. (2016) Zaiavlennia vidvodu slidchomu [Statement of discharge to the investigator]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu. Seriya : Pravo*. Issue 37, vol. 3, pp. 94–98. [in Ukr.].

ABSTRACT

Dmytro Kartsyhin. Grounds for discharge (self-discharge) of the prosecutor, investigator, inquirer. The scientific article examines the grounds for recusal (self-recusal) of a prosecutor, investigator, investigator, provided by the current criminal procedural legislation. The author draws attention to the interpretation of the term «refusal» and its disclosure in various theoretical studies by scientists of different times. Peculiarities of impeachment by a prosecutor, investigator or inquirer at the stage of pre-trial proceedings have been studied.

Emphasis is placed on the procedural order of revocation, in particular the content of the revocation statement. The legal grounds for impeachment were analyzed for their completeness and consideration by the relevant officials, and attention was paid to the disclosure of the concept of «other circumstances that cause reasonable doubts about impartiality» and their significance in the application of certain provisions of the institute of impeachments. Grounds for impeachment are a measure of justice in criminal proceedings, therefore, in order to increase the trust of citizens, the institution of impeachment must be improved in accordance with the requirements of the times. At the same time, there are still issues of its legislative regulation, which are being resolved both at the theoretical and practical levels.

The purpose of the article is to carry out a comprehensive analysis of the grounds for recusal (self-recusal) of a prosecutor, investigator or inquirer and to put forward a conceptual view of the grounds enshrined in current legislation.

Keywords: *discharge, self-discharge, legal grounds, prosecutor, investigator, inquirer, application for recusal, private interest, procedural status.*

УДК 343.1

DOI: 10.31733/2078-3566-2023-1-419-425

Олексій КЕССАРІЙСЬКИЙ©

аспірант

(Харківський національний університет
внутрішніх справ, м. Харків, Україна)

ПІДСТАВИ ТА ПРОЦЕСУАЛЬНИЙ ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ПРОЦЕСУАЛЬНИХ ДІЙ ДО ВНЕСЕННЯ ВІДОМОСТЕЙ ДО ЄДИНОГО РЕЄСТРУ ДОСУДОВИХ РОЗСЛІДУВАНЬ ДЛЯ З'ЯСУВАННЯ ОБСТАВИН ВЧИНЕННЯ ЗЛОЧИНУ

У науковій статті досліджено підстави та процесуальний порядок проведення процесуальних дій до внесення відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань для з'ясування обставин вчинення злочину. Проаналізовано акти законотворчої діяльності, в яких висвітлено особливості проведення огляду місця події до внесення відповідних відомостей. Встановлено наявні прогалини в чинному законодавстві та запропоновано шляхи вирішення проблематики.

Ключові слова: *процесуальний порядок, огляд місця події, Єдиний реєстр досудових розслідувань, з'ясування обставин злочину.*

Постановка проблеми. Питання особливостей проведення огляду місця вчинення злочину має неоціненне значення для подальшого проведення досудового розслідування та з'ясування фактичних даних. При цьому необхідно звертати увагу на належність і допустимість доказів, отриманих внаслідок проведення такого огляду. Незважаючи на наявність багатьох теоретичних досліджень з цього питання, низка проблем залишається невирішеною.

© О. Кесарійський, 2023
kaf-kpke_f6@univd.edu.ua

Аналіз публікацій, в яких започатковано вирішення цієї проблеми. У кримінально-процесуальній літературі питання початку досудового розслідування досліджувалася вченими та практиками (Ю. Алєніним, Ю. Грошевим, Л. Лобойком, О. Татаровим, В. Фаринником, В. Шепітьком тощо), однак питання особливостей проведення огляду місця події до внесення відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань (далі – ЄРДР) потребує уточнення.

Метою статті є дослідження підстав та процесуального порядку проведення процесуальних дій до внесення відомостей до ЄРДР для з'ясування обставин вчинення злочину.

Виклад основного матеріалу. Відповідно до ч. 1 ст. 214 Кримінального процесуального кодексу України (далі – КПК України) «слідчий, дізнавач, прокурор невідкладно, але не пізніше 24 годин після подання заяви, повідомлення про вчинене кримінальне правопорушення або після самостійного виявлення ним з будь-якого джерела обставин, що можуть свідчити про вчинення кримінального правопорушення, зобов'язаний внести відповідні відомості до Єдиного реєстру досудових розслідувань, розпочати розслідування та через 24 години з моменту внесення таких відомостей надати заявнику витяг з Єдиного реєстру досудових розслідувань» [1]. Відповідно до цього положення моментом початку досудового розслідування є внесення відомостей до ЄРДР. Також порядок ведення ЄРДР визначено не тільки КПК України, але й іншими підзаконними нормативно-правовими актами, зокрема Положенням про Єдиний реєстр досудових розслідувань, порядок його формування та ведення, затвердженого наказом Офісу Генерального прокурора від 30.06.2020 р. № 298, у яких визначено, що до ЄРДР «вносяться відомості про короткий виклад обставин, які можуть свідчити про вчинення кримінального правопорушення» [1; 2]. Ці нормативно-правові акти визнають підставами внесення відомостей до ЄРДР заяви чи повідомлення про вчинення кримінального правопорушення, однак вони повинні містити об'єктивні фактичні дані, які б дійсно свідчили про наявність фактів та обставин, що у своїй сукупності вказують на ознаки вчинення кримінального правопорушення. Однак деякі теоретичні дослідження та судова практика не завжди погоджується із позицією законодавця, викладеною у чинних нормативно-правових актах, якими регламентовано процесуальний порядок здійснення досудового розслідування. Проаналізувавши позицію Верховного Суду України, викладену у постанові від 30.09.2021 р. у справі № 556/450/18, ми дійшли до висновку, що заперечення твердження про те, що підставою внесення відомостей до ЄРДР є заяви або повідомлення про вчинення кримінального правопорушення, є цілком обґрунтованим. Відповідно до означеної постанови «слідчий, прокурор після прийняття та реєстрації заяви чи повідомлення про кримінальне правопорушення, повинен здійснити оцінку змісту шляхом перевірки достатності даних, що свідчать про вчинення кримінального правопорушення, за результатами чого приймається рішення про початок досудового розслідування шляхом внесення відповідних відомостей до ЄРДР» [3]. Треба зауважити, що ця постанова демонструє позицію судової практики, яка полягає у розмежуванні підстав початку досудового розслідування та внесення відомостей до ЄРДР, адже підставою початку досудового розслідування не можна вважати усі прийняті та зареєстровані заяви, повідомлення тощо. Відомості до ЄРДР вносяться після аналізу заяви на предмет наявності вагомих обставин, які можуть свідчити про вчинення кримінального правопорушення, при цьому обов'язково дотримується алгоритм передання відповідних відомостей для внесення до ЄРДР [4]. Тож відповідно до Порядку ведення єдиного обліку в органах (підрозділах) поліції заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події, затвердженого наказом Міністерства внутрішніх справ від 08.02.2019 р. № 100 «заяви або повідомлення про кримінальні правопорушення, що надійшли до чергової служби головних управлінь Національної поліції та їх територіальних (відокремлених) підрозділів поліції, уповноважена службова особа після їх реєстрації в ІТС ІПНП (журналі ЄО) невідкладно, але не пізніше 24 годин з моменту реєстрації передає до органу досудового розслідування для внесення відповідних відомостей до ЄРДР та інформує про це керівника головного управління Національної поліції чи його територіального (відокремленого) підрозділу поліції або особу, яка виконує його обов'язки» [5]. Із наведеного положення Порядку можна стверджувати про тісну комунікацію і взаємодію між підрозділами під час внесення відомостей про кримінальне правопорушення до ЄРДР, адже за наявними положеннями чинного законодавства воно є першочерговою дією в процесі проведення досудового розслідування.

Продовжуючи тематику заяв і повідомлень про вчинення кримінального правопорушення, на підставі яких здійснюється внесення відомостей до ЄРДР і, відповідно, починається досудове розслідування, ми звернулися до юридичної практики, а саме Вищий спеціалізований суд України з розгляду цивільних і кримінальних справ дійшов висновку в Узагальненні «Про практику розгляду скарг на рішення, дії чи бездіяльність органів досудового розслідування чи прокурора під час досудового розслідування» від 12.01.2017 р. за № 9-49/0/4-17 стосовно належності заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення. Орган судової влади зазначає в Узагальненні, що «КПК України передбачає внесення до Єдиного реєстру досудових розслідувань інформації на підставі заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення, а не будь-яких заяв, які надходять до органів досудового розслідування при здійсненні ними своїх повноважень» [6]. В Узагальненні йдеться про уніфіковану форму заяв про вчинене кримінальне правопорушення, прийняття та аналіз яких стає підставою для внесення відомостей до ЄРДР. Аналіз заяви про кримінальне правопорушення або таке, що готується, полягає у дослідженні вагомих обставин, якими є об'єктивні дані, які дійсно свідчать про наявність ознак складу злочину та слугують підтвердженням реальності конкретної події кримінального правопорушення. Серед ключових ознак події кримінального правопорушення слід визначити час, місце, спосіб вчинення кримінального правопорушення та інші ознаки його вчинення. Варто підкреслити, що перераховані нами ознаки повинні вноситися до ЄРДР під час реєстрації певного кримінального правопорушення, то в переважній більшості випадків уповноважена службова особа, яка приймає заяву про кримінальне правопорушення, повинна вказувати усю вичерпну інформацію про подію кримінального правопорушення. Досить слушними слід вважати правові позиції стосовно особливостей реєстрації заяв про кримінальні правопорушення та внесення відомостей до ЄРДР, викладені в судовій практиці, зокрема постановках Касаційного кримінального суду Верховного Суду України від 16.05.2019 р. у справі № 761/20985/18 та від 30.09.2021 р. № 556/450/18 тощо [7; 8].

За загальним правилом, сформованим кримінальним процесуальним законодавством, будь-які процесуальні дії проводяться після внесення відомостей до ЄРДР. Відповідно до ч. 3 ст. 214 КПК України «здійснення досудового розслідування... до внесення відомостей до реєстру або без такого внесення не допускається і тягне за собою відповідальність, встановлену законом» [1]. Законодавець у цьому положенні заклав гарантії виконання завдань кримінального процесу під час досудового розслідування, що зводиться до єдиної мети – захисту прав, свобод та законних інтересів учасників кримінального провадження. Є визначена кримінальним процесуальним законом норма, яка повинна бути дотримана усіма уповноваженими службовими особами, які беруть участь у розгортанні досудового розслідування. При цьому чинним КПК України передбачено особливості проведення окремих процесуальних дій під час організації та проведення досудового розслідування. Повертаючись до ч. 3 ст. 214 КПК України, необхідно навести виняток, який надає право провести єдину процесуальну дію до внесення відомостей до ЄРДР на законних підставах в рамках досудового розслідування злочинів: «у невідкладних випадках до внесення відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань може бути проведений огляд місця події (відомості вносяться невідкладно після завершення огляду)» [1]. Жодних інших процесуальних дій, які можна проводити до внесення відомостей до ЄРДР, не передбачено. На нашу думку, огляд місця події є однією з найбільш інформативних слідчих (розшукових) дій, що надає змогу не тільки встановити факт кримінального правопорушення, але й зібрати максимум первинного матеріалу, що в подальшому стане основою піраміди доказування в рамках конкретного кримінального провадження. Огляд місця події зазвичай проводиться на початку досудового розслідування, тому в подальшому результати огляду місця події відіграють ключову роль у подальшому встановленні фактичних даних. Від якості проведеного огляду залежить якість досудового розслідування з метою встановлення винуватих осіб, доведення їх винуватості або невинуватості та прийняття кінцевого процесуального рішення по конкретному кримінальному провадженню. Правильним з технічної та юридичної точки зору є визначення законодавцем огляду місця події як такої слідчої (розшукової) дії, яка проводиться до внесення відомостей до ЄРДР. Слідчий, прибуваючи на місце події, концентрується на зборі фактичного матеріалу та ретельному дослідженні усіх обставин, тому першочергово виникає

необхідність фокусу на встановленні факту кримінального правопорушення, в результаті чого приймається рішення про внесення відомостей до ЄРДР.

Під час написання цієї статті ми періодично зверталися до судової практики, адже вона досить обґрунтовано досліджує особливості проведення огляду місця події до внесення відомостей до ЄРДР. Так, у постанові Касаційного кримінального суду Верховного Суду України від 31 травня 2021 року в межах розгляду касаційної скарги (кримінально-правова кваліфікація ч. 2 ст. 286 Кримінального кодексу України) розкривається поняття «огляд місця події» та проаналізовано певні умови, за яких він може бути проведений. Відповідно до тексту наведеної постанови «Огляд місця події – це слідча дія, яка має на меті безпосереднє сприйняття, дослідження обстановки на місці події, виявлення, фіксацію речових доказів, з'ясування характеру події та інших обставин, що підлягають доказуванню. Підставою для проведення огляду місця події слугує інформація про вчинення кримінального правопорушення, зафіксована у певній процесуальній формі» [9]. Судова практика прямо вказує на підставу проведення огляду місця події, зокрема до внесення відомостей до ЄРДР, що розглядають як певну інформацію, відомості про вчинене кримінальне правопорушення. Словосполучення «зафіксована в певній процесуальній формі» означає раніше досліджуваний нами спосіб викладення інформації про кримінальне правопорушення у формі заяви про вчинене кримінальне правопорушення або таке, що готується. Відповідно до обставин справи, викладених у постанові, огляд місця події, а саме: огляд місця дорожньо-транспортної пригоди (далі – ДТП) проведено на підставі повідомлення про ДТП. Виходячи з цього, виникла необхідність у перевірці вказаної інформації та з'ясування обставин події, що відбулася, що зумовило проведення огляду ділянки місцевості, на якій сталася ДТП та пошкоджених транспортних засобів – учасників ДТП. Із цього випливає, що огляд місця події у визначений момент був невідкладною слідчою (розшуковою) дією, яка здійснювалася з метою перевірки отриманої інформації, не потребувала внесення відомостей до ЄРДР та дозволу суду. У даному випадку прослідковується важлива ознака проведення даної процесуальної дії – невідкладність.

Належність доказів, отриманих в результаті слідчих (розшукових) дій, є визначальним аспектом у діяльності осіб, уповноважених на проведення досудового розслідування, тому пріоритетним аспектом завжди залишається дослідження та аналіз законодавчих положень. Відповідно до ч. 1 ст. 223 КПК України «слідчі (розшукові) дії є діями, спрямованими на отримання (збирання) доказів або перевірку вже отриманих доказів у конкретному кримінальному провадженні» [1]. Досліджуючи огляд місця події до внесення відомостей до ЄРДР, ми звертаємо увагу саме на отримання (збирання) доказів, адже дана функція є ключовою у першочергових процесуальних діях на місці події. Крім цього, ч. 2 ст. 223 КПК України закріплює положення стосовно того, що «підставами для проведення слідчої (розшукової) дії є наявність достатніх відомостей, що вказують на можливість досягнення її мети» [1]. Про це ми згадували вище під час аналізу підстав проведення процесуальних дій до внесення відомостей до ЄРДР. Крім невідкладності, треба виокремити ще один важливий аспект – наявність достатніх відомостей. Такими достатніми відомостями можна вважати заяву про вчинене кримінальне правопорушення у відповідній процесуальній формі. На цьому повинні наголошувати практичні працівники під час виконання своїх посадових обов'язків з метою забезпечення належності і допустимості доказів, отриманих від проведених слідчих (розшукових) дій в рамках розслідування певного кримінального провадження.

Відповідно до ч. 1 ст. 237 КПК України «з метою виявлення та фіксації відомостей щодо обставин вчинення кримінального правопорушення слідчий, прокурор проводять огляд місцевості, приміщення, речей, документів та комп'ютерних даних» [1]. В. Пожар зазначає у своїх дослідженнях, що «можливість проведення огляду місця події до внесення відомостей до ЄРДР не є безумовною» [10, с. 254]. Автор дотримується позиції, що повинні бути підстави та умови проведення огляду місця події. Також піддається оцінці «невідкладність» огляду місця події з обов'язковим подальшим внесенням відомостей до ЄРДР після завершення огляду. Серед класичних та найбільш поширених підстав проведення огляду місця події до внесення відомостей до ЄРДР слід назвати заяву або повідомлення (складання заяви про вчинення кримінального правопорушення, повідомлення на лінію «102» тощо), зафіксовані у певній процесуальній формі. Також В. Пожар розглядає як «винятковий випадок» проведення огляду місця події до внесення до ЄРДР «явку з повинною особи як добровільне,

особисте звернення особи, яка вчинила кримінальне правопорушення, із заявою про таке діяння до уповноважених посадових осіб до початку досудового розслідування» [10, с. 254–255]. Відповідно до п. 1 ч. 1 ст. 66 Кримінального кодексу України (далі – КК України) до обставин, які пом'якшують покарання віднесено «з'явлення із зізнанням, щире каяття або активне сприяння розкриттю кримінального правопорушення» [11]. Належна фіксація факту з'явлення особи із зізнанням в подальшому породжує позитивні юридичні наслідки для неї в рамках розслідування кримінального правопорушення. Досліджуючи означену тематику, ми виявили певну прогалину в чинному кримінальному процесуальному законодавстві, оскільки в КПК України та порядках, якими регламентується діяльність уповноважених службових осіб із прийняття заяв і повідомлень про вчинені кримінальні правопорушення немає прямої вказівки стосовно алгоритму дій у випадку з'явлення особи із зізнанням. Можливо, буде доцільним висвітлювати цей факт у ключових процесуальних документах, які повинні бути складені і до внесення відомостей до ЄРДР, зокрема протоколу огляду місця події. У даному аспекті В. Пожар вважає, що необхідно «встановити особу того, хто з'явився, після чого уповноваженою службовою особою складається протокол, у якому детально викладається зроблена особою заява про вчинення кримінального правопорушення, і обов'язково підписують особа, що з'явилася із зізнанням, і службова особа, що склала протокол» [10, с. 254–255]. Крім того, дослідник вважає, що в такому протоколі варто вказати про роз'яснення особі положень ст. 63 Конституції України та ст. 18 КПК України щодо права не свідчити проти себе [1; 12].

Л. Лобойко у своїх дослідженнях розглядає концептуальні питання, зокрема ті, які стосуються стадій досудового розслідування та його етапів, зазначаючи, що «завданням стадії, що передує розслідування, є встановлення підстав для внесення реєстраційного запису до ЄРДР». Однією із функцій огляду місця події в межах цієї стадії є встановлення ознак кримінального правопорушення [13, с. 134].

Висновки. За загальним правилом, сформованим кримінальним процесуальним законодавством, будь-які процесуальні дії проводяться після внесення відомостей до ЄРДР. Однак КПК України передбачено невідкладні випадки», за якими можна проводити огляд місця події до внесення відомостей до ЄРДР. При цьому у даному випадку прослідковується важлива ознака проведення даної процесуальної дії – невідкладність. Належність доказів, отриманих в результаті слідчих (розшукових) дій, є визначальним аспектом у діяльності осіб, уповноважених на проведення досудового розслідування, тому пріоритетним аспектом завжди залишається дослідження та аналіз законодавчих положень.

Серед підстав проведення огляду місця події, крім заяви про вчинене кримінальне правопорушення в певній процесуальній формі, виокремлюють також з'явлення із зізнанням. Зважаючи на це, необхідно сформувати алгоритм дій уповноважених службових осіб в даному випадку.

Список використаних джерел

1. Кримінальний процесуальний кодекс : Закон України в редакції від 01.01.2023. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>.
2. Положення про Єдиний реєстр досудових розслідувань, порядок його формування та ведення : затв. наказом офісу Генерального прокурора від 30.06.2020 № 298. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0298905-20#Text>.
3. Постанова Верховного Суду України від 30.09.2021 у справі № 556/450/18. URL : <http://iplex.com.ua/doc.php?regnum=100109396&red=10000357756907685e3cb107838ac903cd0b36&d=5>.
4. Морозов Є. «Полуавтоматичне» внесення відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань. Судова практика. ADVOKAT POST: офіційний вебсайт. URL : <https://advokatpost.com/poluvavtomatichne-vnesennia-vidomostej-do-iedynoho-reiestru-dosudovykh-rozsliduvan/>.
5. Порядок ведення єдиного обліку в органах (підрозділах) поліції заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події : затв. наказом МВС України від 08.02.2019 № 100. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0223-19#n7>.
6. Про практику розгляду скарг на рішення, дії чи бездіяльність органів досудового розслідування чи прокурора під час досудового розслідування: узагальнення Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 12.01.2017 за № 9-49/0/4-17. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/VRR00212>.
7. Постанова Касаційного кримінального суду Верховного Суду України від 16.05.2019 у справі № 761/20985/18. URL : <http://iplex.com.ua/doc.php?regnum=81953091&red=>

10000338099700c4dc51cd00dbfc14eab78e12&d=5.

8. Постанова Касаційного кримінального суду Верховного Суду України від 30.09.2021 № 556/450/18. URL: <http://iplex.com.ua/doc.php?regnum=100109396&red=10000357756907685e3cb107838ac903cd0b36&d=5>.

9. Постанова Касаційного кримінального суду Верховного Суду України від 31 травня 2021 р. № 333/1539/16-к. URL : <https://zakononline.com.ua/court-decisions/show/>.

10. Пожар В. Г. Початок кримінального провадження та забезпечення допустимості отриманих доказів на цьому етапі. *Правове життя сучасної України : у 3 т. : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 15 трав. 2020 р.)* / відп. ред. М. Р. Аракелян. Одеса : Гельветика, 2020. Т. 3. С. 250-252.

11. Кримінальний кодекс України : Закон України в редакції від 29.12.2022. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>.

12. Конституція України : Закон України в редакції від 01.01.2020 р. № 254к/96-ВР. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>.

13. Лобойко Л. М. Підстави і момент початку досудового розслідування. *Наукові дослідження*. 2014. Вип. 27. С. 132–141.

Надійшла до редакції 19.01.2023

References

1. Kryminalnyi protsesualnyi kodeks [Criminal Procedure Code] : Zakon Ukrainy v redaktsii vid 01.01.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>. [in Ukr.].

2. Polozhennia pro Yedynyi reiestr dosudovykh rozsliduvannia, poriadok yoho formuvannia ta vedennia [Regulations on the Unified register of pre-trial investigations, the procedure for its formation and management] : zatv. nakazom ofisu Heneralnoho prokurora vid 30.06.2020 № 298. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0298905-20#Text>. [in Ukr.].

3. Postanova Verkhovnoho Sudu Ukrainy vid 30.09.2021 u spravi № 556/450/18 [Resolution of the Supreme Court of Ukraine dated September 30, 2021 in case No. 556/450/18]. URL : <http://iplex.com.ua/doc.php?regnum=100109396&red=10000357756907685e3cb107838ac903cd0b36&d=5>. [in Ukr.].

4. Morozov Ye. «Poluavtomatychne» vnesennia vidomostei do Yedynoho reiestru dosudovykh rozsliduvan. Sudova praktyka [«Semi-automatic» entry of information into the Unified Register of Pretrial Investigations. Judicial practice]. ADVOKAT POST: ofitsiyni vebsait. URL : <https://advokatpost.com/poluavtomatychne-vnesennia-vidomostej-do-iedynoho-reiestru-dosudovykh-rozsliduvan/>. [in Ukr.].

5. Poriadok vedennia yedynoho obliku v orhanakh (pidrozdilakh) politsii zaiav i povidomlen pro kryminalni pravoporushennia ta inshi podii [The procedure for keeping a unified record in police bodies (subdivisions) of statements and reports on criminal offenses and other events] : zatv. nakazom Ministerstva vnutrishnikh sprav vid 08.02.2019 № 100. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0223-19#n7>. [in Ukr.].

6. Pro praktyku rozghliadu skarh na rishennia, dii chy bezdiialnist orhaniv dosudovoho rozsliduvannia chy prokurora pid chas dosudovoho rozsliduvannia: uzahalennia Vyschoho spetsializovanoho sudu Ukrainy z rozghliadu tsyvilnykh i kryminalnykh sprav vid 12.01.2017 za № 9-49/0/4-17 [On the practice of considering complaints against decisions, actions or inaction of pre-trial investigation bodies or prosecutors during pre-trial investigation: summary of the Higher Specialized Court of Ukraine for consideration of civil and criminal cases dated 12.01.2017 under No. 9-49/0/4-17]. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/VRR00212>. [in Ukr.].

7. Postanova Kasatsiinoho kryminalnoho sudu Verkhovnoho Sudu Ukrainy vid 16.05.2019 r. u spravi № 761/20985/18 [Resolution of the Criminal Court of Cassation of the Supreme Court of Ukraine dated May 16, 2019 in case No. 761/20985/18.]. URL : <http://iplex.com.ua/doc.php?regnum=81953091&red=10000338099700c4dc51cd00dbfc14eab78e12&d=5>. [in Ukr.].

8. Postanova Kasatsiinoho kryminalnoho sudu Verkhovnoho Sudu Ukrainy vid 30.09.2021 r. № 556/450/18 [Resolution of the Criminal Court of Cassation of the Supreme Court of Ukraine dated September 30, 2021 No. 556/450/18]. URL : <http://iplex.com.ua/doc.php?regnum=100109396&red=10000357756907685e3cb107838ac903cd0b36&d=5>. [in Ukr.].

9. Postanova Kasatsiinoho kryminalnoho sudu Verkhovnoho Sudu Ukrainy vid 31 travnia 2021 r. № 333/1539/16-k [Resolution of the Criminal Court of Cassation of the Supreme Court of Ukraine of May 31, 2021 No. 333/1539/16-k]. URL : <https://zakononline.com.ua/court-decisions/show/>. [in Ukr.].

10. Pozhar, V. H. (2020) Pochatok kryminal'noho provadzhennya ta zabezpechennya dopustymosti otrymanykh dokaziv na ts'omu etapi [Initiation of criminal proceedings and ensuring admissibility of received evidence at this stage]. *Pravove zhyttia suchasnoyi Ukrainy : u 3 t. : materialy Mizhnar. nauk.-prakt. konf. (m. Odessa, 15 trav. 2020 r.)* / vidp. red. M. R. Arakelyan. Odessa : Hel'vetyka, vol. 3, pp. 250-252. [in Ukr.].

11. Kryminalnyi kodeks Ukrainy [Criminal code of Ukraine] : Zakon Ukrainy v redaktsii vid 29.12.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>. [in Ukr.].

12. Konstytutsiia Ukrainy [Constitution of Ukraine] : Zakon Ukrainy v redaktsii vid 01.01.2020. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>. [in Ukr.].

13. Loboiko, L. M. (2014) Pidstavy i moment pochatku dosudovoho rozsliduvannia [Grounds and moment of initiation of pre-trial investigation]. *Naukovi doslidzhennia*. Issue 27, pp. 132–141. [in Ukr.].

ABSTRACT

Oleksii Kessariiskyi. Grounds and procedural procedure for conduct of procedural actions before entering information into the unified register of pre-judicial investigations to determine the circumstances of commitment of a crime. The scientific article examines the grounds and procedural procedure for conducting procedural actions before entering information into the Unified Register of Pretrial Investigations to clarify the circumstances of the commission of a crime. Acts of law-making activity were analyzed, which highlighted the peculiarities of conducting an inspection of the scene of the incident before entering relevant information. Existing gaps in the current legislation are identified and ways to solve the problem are proposed. The question of the specifics of the inspection of the crime scene is of inestimable importance for the further conduct of the pre-trial investigation and the clarification of factual data. At the same time, it is necessary to pay attention to the appropriateness and admissibility of the evidence obtained as a result of conducting such an examination. Despite the availability of many theoretical studies on this issue, a number of problems remain unsolved.

The validity of the evidence obtained as a result of investigative (search) actions is a determining aspect in the activities of persons authorized to conduct pre-trial investigation, therefore the priority aspect always remains research and analysis of legislative provisions. Among the reasons for conducting an inspection of the scene of the incident, in addition to a statement about a committed criminal offense in a certain procedural form, there is also an appearance with a confession. Taking this into account, it is necessary to form an algorithm of actions of authorized officials in this case.

Keywords: *procedural order, inspection of the scene, Unified register of pre-trial investigations, investigation of the circumstances of the crime.*

УДК 349.2:33.43(437)

DOI: 10.31733/2078-3566-2023-1-425-431

Дмитро КОРНІЛОВ©

аспірант

(*Національний аерокосмічний університет імені М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут», м. Харків, Україна*)

МОБІНГ ЯК НЕГАТИВНЕ ЯВИЩЕ У СФЕРІ ПРАЦІ ТА ШЛЯХИ ЙОГО ПОДАЛАННЯ ЧЕРЕЗ КОЛЕКТИВНО- ДОГОВІРНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ТРУДОВИХ ВІДНОСИН

Проаналізовано чинне законодавство з визначенням актуальності проблеми та протидії щодо такого негативного явища, як мобінг у трудових правовідносинах, форми його прояву, мотивацію моберів (осіб, що є ініціаторами мобінгу) на вчинення протиправних дій, відповідальність за мобінг та можливості протидії на локальному рівні.

Визначено, що у протидії мобінгу найбільшу увагу треба приділити превентивному вирішенню проблеми та своєчасному швидкому реагуванню на дії працівників, що мають ознаки мобінгу. Для вирішення таких проблем рекомендовано розроблення та впровадження відповідних механізмів та алгоритмів дій працівників шляхом проведення колективних переговорів. Запропоновано, з урахуванням чинного законодавства, впровадження у колективний договір системи «Правила трьох П», які містять такі елементи, як профілактика, перевірка та покарання.

Ключові слова: *мобінг, мобер, протидія мобінгу, жертва мобінгу, трудовий колектив, колективний договір, відповідальність.*

Постановка проблеми. На сьогодні законодавче визначення поняття мобінгу та встановлення відповідних санкцій не відповідають вимогам комплексної протидії цьому негативному явищу. Постраждала від мобінгу особа не має альтернативного механізму захисту та відновлення своїх порушених прав. Законодавець, закріплюючи певні зобов'язання у протидії мобінгу для роботодавців, не встановлює чіткого механізму його

© Д. Корнілов, 2023

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0002-4595-6271>;

d.s.kornilov@khai.edu